

KULTTUURIVOIMALA
Culture Power Station ry

YHTEISÖPROJEKTI • PIMEÄN SÄTEET

PORT
FOLIO
2024

Yhteisöprojektin *Pimeän säteet* on tuottanut Kulttuurivoimala - Culture Power Station ry Kukoista! -Kulttuurihyvinvointia ja osallisuutta lähiöissä ja verkossa -hankkeen työntekijät ja työkokeilijat.

Projektia on rahoittanut Euroopan sosiaalirahasto (ESR), Oulun kaupunki, Sosiaali- ja terveystieteiden avustuskeskus (STEA).

Teksti: Jaakko Seppänen, Silja Nurmimäki, Aino Peltokoski, Mia Lumme

Taitto ja ulkoasu: Aino Peltokoski

Kuvat: Mari Paldanius, Aino Peltokoski

Kuvakäsittely: Jaakko Seppänen

Euroopan unionin
osarahoittama

OULU

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pimeän säteet yhteisöprojekti

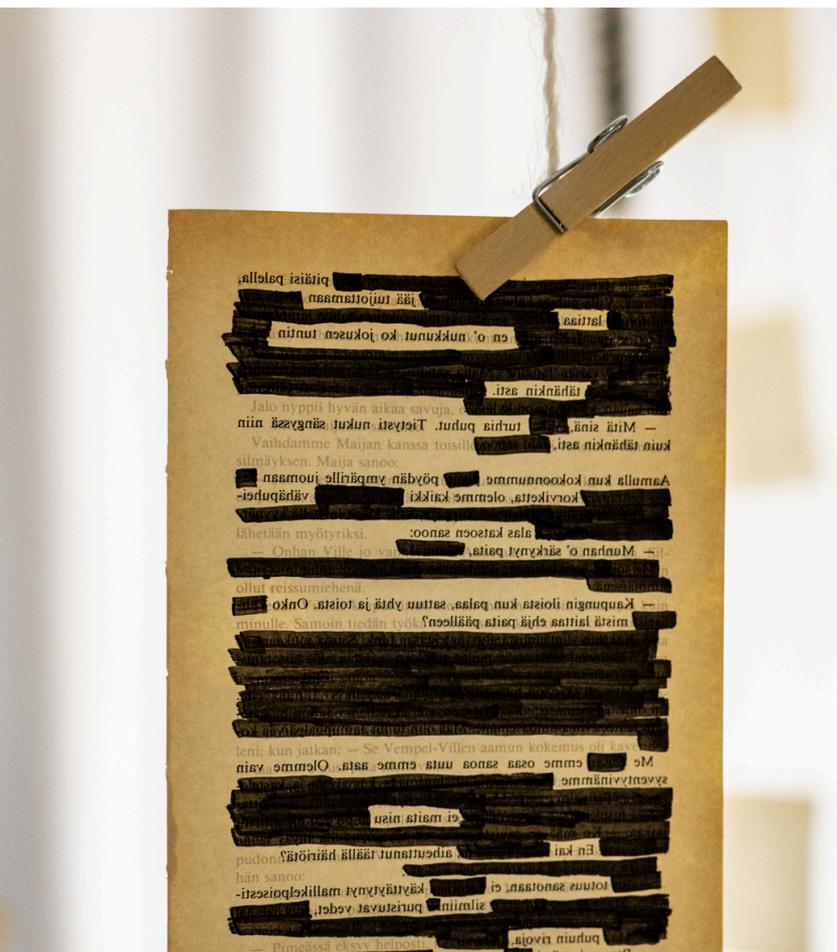
Aino Peltokoski, vastaava yhteisötyöntekijä

Pimeän säteet -yhteisöprojektin toteutti kymmenen hengen työkokeilijaryhmä ja Kukoista! -hankkeen työntekijät 2-9.-27.11.2024 välisenä aikana. Ryhmä koostui eri ikäisistä kulttuuri- taide ja media-alan ammattilaisista ja alasta kiinnostuneista henkilöistä. Lopputuotteena oli monitaiteellinen näyttely, jossa teokset kertovat tarinoita valosta ja pimeydestä metaforisina elementteinä ja ihmisyyden kokemuksen kuvauksina. Kantava teema oli valon ja pimeyden moniulotteisuus; pimeys ei edusta aina pahaa ja valo ei edusta aina hyvää, vaan lähestymistapoja on erilaisia. Kerronnan keinoina käytettiin lyhytelokuvia, äänimaisemia ja erilaisia installaatioita.

Työkokeilijaryhmän orientaatiopäivä syyskuussa 2024.

Näyttely oli avoinna kaksi päivää 21.11. ja 22.11. klo 15.00-19.00 ja se järjestettiin osana paikallista Lumo valofestivaalia. Näyttelyyn tuotti teoksia myös Veeran Verstaas ja Kukoista!- hankkeen vertaistoimijat. Näyttelyn avajaisten tarjoilut saatiin Prikka-kiertoon hankkeelta ja elementtejä teoksiin kierrätyskeskus Likkestä. Projekti keräsi parin päivän aikana 88 hengen yleisön. Vastaanotto oli positiivinen ja kiitosta satoi sekä loistavista installaatioista että näyttelyn osallistavista elementeistä.

Kadonneiden sanojen metsä -installaatio oli useamman työkokeilijan yhteisteos, joka muutti muotaan sitä mukaan kun tekijöitä toteutukseen tuli lisää. Teokseen sisältyi lopulta myös yleisöä osallistava elementti: jokainen sai taiteilla vanhasta kirjan sivusta suttu runon (eng. blackout poet), jonka sai ripustaa puuhun tai ottaa kotiin muistoksi näyttelystä.

Osallistuja osallistettiin

Jaakko Seppänen, työkokeilija

Aikaisemmin Kulttuurivoimalan mediapajan työtoiminnassa osallistuneena sain kuulla mahdollisuudesta osallistua alkavaan yhteisöprojektiin. Uteliaana kävin etukäteen tutustumassa hankkeen toteutuspaikkaan, jotta saisin pienen käsityksen mihin olisin hakemassa. Vastanotto ja kannustus sen hetkisiltä hankkeen ohjaajilta oli lämmin ja innostava, joten kulttuurista ja taiteesta kiinnostuneena päätin hakea projektiin. Sain sitten ilokseni kuulla, että minut oli lopulta valittu 10 henkilön porukkaan.

Hieman ujona ihmisenä ajatus tiiviistä yhteistyöstä yli kymmenen tuntemattoman ihmisen kanssa tuntui osittain ylivoimaiselta. Todellisuus oli kuitenkin jotain aivan muuta: ohjaajien ystävällisyys, lempeys ja osallistava asenne nopeasti rakensi kaikkien ryhmän jäsenien välillä turvallisen ja rauhallisen ympäristön. En vielääkään voi uskoa, kuinka hyvin tulimme kaikki toimeen keskenämme; se on jotain, mitä ei voi ottaa itsestäänselvyytenä.

Osallistaminen oli se pääteema, mitä työkokeilijoille projektissa yritettiin painottaa. Se toteutui erinomaisesti: tunsin, että sain toimia niissä rooleissa missä halusin. Tunsin, että sain tehdä ja luoda sellaisia asioita mitä tahdoin.

Sain vilpitöntä tukea ja kannustusta omiin tekemisiini ja minulla ei käynyt edes mielessä, että oma mielipiteeni tai työni olisi ollut arvotonta.

Työkokeilijaryhmä työn touhussa.

Minulle kulttuuri ja taide ovat aina olleet sidoksissa digitaalisiin teoksiin. En ollut koskaan osannut arvostaa tarpeeksi fyysisiä taiteenmuotoja, koska en ole itse niihin vaivautunut tutustua. Yhteisöprojektin aikana en pelkästään oppinut paljon, miten ns. omin käsin tehdään taidetta, mutta vierailimme myös monessa kulttuurikohteessa Oulun alueella. Yksi työpäivä viikossa oli täysin pyhitetty projektityöstä irtautumiselle ja mahdollisuudelle oppia ja nähdä jotain itselleen uutta. Muunmuassa DAS-massalla savimaisen teoksen luonti, tai ihan tavallinen akryylimaaleilla maalaaminen tulivat minulle aivan uutena kokemuksena. Kaikki tämä antoi aivan uutta näkökulmaa ja, ehkäpä mitä tärkeämmin, arvostusta traditionaalisempiin taiteisiin ja taidemuotoihin.

Ehkä jopa eniten yllätyin, mitä minulla oli itselläni antaa.

Jaakko Seppäsen teos Valosta sokea.

Yhteisöprojektihan huipentui lopulta meidän työkokeilijoiden järjestämään monitaiteelliseen näyttelyyn. Lopputulos oli ehdottomasti jotain, mikä ei olisi saavuttanut sellaista skaalaa ja laatua ilman jokaisen projektijäsenen panostusta ja innokkuutta aiheeseen. Oli ilo nähdä, mitä jokaisella meistä oli antaa projektiin.

Tämä kolmen kuukauden kokemus on kasvattanut minua ihmisenä ja taiteen ystävänä. Olen saanut jotain mittaamattoman arvokasta mukaan: inspiraatiota ja motivaatiota omaan tulevaisuuteeni. Onneksi uskalsin yrittää.

Taiteen hiekkalaatikko

Mia Lumme, työkokeilija

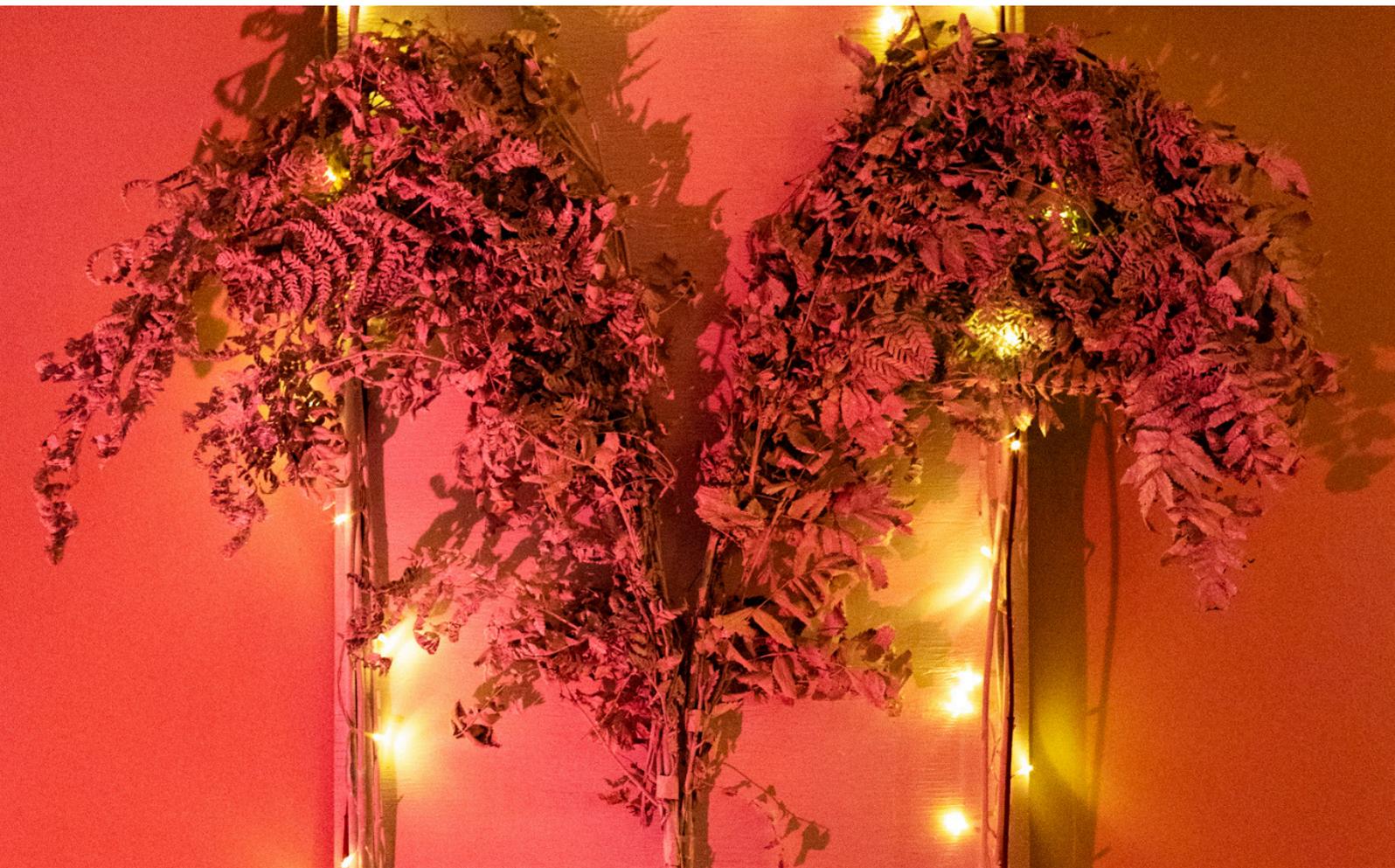
Kukoista-hanke on kuin taiteen hiekkalaatikko, jossa työkokeilijat pääsevät kokeilemaan oman visionsa toteuttamista. Hanke sopii erinomaisesti taiteen tekijälle, jolla on edes jonkinlainen mielikuva siitä mitä omat vahvuudet ja osaamisalueensa ovat. Yhteinen budjetti on runsas, upeat tilat sekä käytettävissä oleva välineistö varsin kattava. Hankkeella on myös paljon yhteistyökumppaneita, joilta voi saada tukea puuttuvan tietotaidon kanssa. Aika on oikeastaan suurin rajoittava tekijä. Samalla kuitenkin selkeä päätösajankohta auttaa hahmottamaan prosessin aikataulua, jolloin projektin suunnittelu saa hyvin käytännönläheisen pohjan ja selkeän suunnan.

Sain inspiraatiota työryhmämme jäsenistä ja keskusteluista, joita alkuideoinnin aikana kävimme. Tavoitteenani oli käsikirjoittaa ja ohjata kerronnallinen lyhytelokuva. Sain lopulta sisällytettyä käsikirjoitukseen runsaasti osallistujia yhdistäviä kokemuksia yhteiskunnallisesta asemastamme työttöminä kulttuurintekijöinä.

Lyhytelokuvan kuvaukset.

Olen äärimmäisen tyytyväinen lyhytelokuvani lopputulokseen, jonka saimme kasaan verrattain lyhyessä ajassa. Sain portfoliooni upean kokonaisuuden, josta olen saanut tehdä juuri oman näköiseni. Mutta kaikkein arvokkainta kokemuksessa on silti varsinaisen työprosessin läpikäyminen. Oli valaisevaa huomata eri vaiheiden vaatimat resurssit, sekä aikaisen vaiheen valintojen merkitys myöhempisiin työvaiheisiin. Tältä pohjalta seuraavaa projektia voi alkaa suunnittelemaan pidemmällä aikataululla, vaikei samanlaista rahoituksellista tukea olisi heti kättelyssä tiedossa. Potentiaaliset yhteistyöverkostot ovat kuitenkin säilyvä voimavara.

*Lyhytelokuvien
puvustuksessa
hyödynnettiin paljon
luonnonmateriaaleja ja
kierrätettyä
lahjoistustavaraa.
Nuutti-elokuvan enkelin
siivet on kasattu
pajunoksista, maalista ja
rautalangasta.*

*Ylimmän kuvan teoksen
Piinasänky on tuottanut
Seppo Juntunen.*

*Keskellä työkokeilijaryhmä ja
hankkeen työntekijät.*

*Oikealla Nuuttipukin asu
Nuutti lyhytelokuvasta.*

*Ylimmän kuvan teos Aleks
Pekkanen tuottama
nukketalo diorama
Autuuden Varjossa - Kuulas
Tuska.*

*Alhaalla työkokeilijaryhmä
kokeilemassa Pouring-
maalaustekniikkaa.*

Innostusta ja osaamista vertaisohjaajuudesta

Silja Nurmimäki, yhteisötyöntekijä

Kukoista! -hankkeen yhtenä tavoitteena on tuottaa vertaisryhmiä ja vertaisryhmä koulutusta. Vertaistoiminnasta on muodostunut hyvin Kulttuurivoimalan näköistä kulttuurihyvinvointiin painottuvaa ryhmätoimintaa. Toiminta tähtää mielekkääseen vapaa-ajan tekemisen löytymiseen ja mahdollistaa erilaisen kulttuurin ja taiteen harrastamisen sekä ennenkaikkea vertaisohjaajan toimintakyvyn ja hyvinvoinnin kasvun. Tavoitteena vertaisohjaajalla on päästä opettelemaan ohjausta matalalla kynnyksellä sekä harjoitella oman erityisen taidon opettamista ja ohjaamista osallistujille. Kokonaisuudessaan tällainen toiminta ohjaa itsevarmuuden ja omien vahvuuksien paranemiseen.

Tarjoamme vertaiskoulutuksen, josta vertaisohjaaja saa riittävän tuen siihen, että hän voi alkaa pitää kerhoa. Suunnittelemme yhdessä esimerkiksi tuntisuunnitelman kerholle, jolloin vertaisohjaaja saa riittävän tiedon ja selkeyden kerhon pitämiseen. Kukoista! -hanke tarjoaa tilan sekä materiaalit kerhojen pitämiseen sekä on tarvittaessa taustalla tukena esimerkiksi ohjaamassa.

Syksyllä 2024 Tuirassa toimi kaikkiaan 6 vertaisryhmää, joissa oli yhteensä 7 vapaaehtoista. Ryhmät olivat Japanilaista Kalligrafiaa-kerho, Omotesenke teeseremonia-kerho, sarjakuvakerho, Mindfull Drawing Club, Impro-kerho ja Secrets of Your Breathing -kerho. Kolme kerhoa Kalligrafia, Mindfull Drawing Club ja Secrets of Your Breathing toimivat englannin kielellä ja niissä oli saatavilla Kukoista! -hankkeen ohjaajan tulkkaus suomeksi. Kerhot olivat avoimia kaikille ja ennenkaikkea työelämän ulkopuolella oleville ja maksuttomia jokaiselle osallistujalle.

Osallisena työkokeiluryhmän näyttelyssä oli Mindfull Drawing Club, jossa toimi kaksi ryhmää toinen ryhmä suomen kielellä ja toinen ryhmä englannin kielellä. Molemmissa ryhmissä oli 8-9 osallistujaa eli ryhmät olivat aika suuria henkilömäärältään tavanomaiseen 3-4 osallistujan nähden.

Osallistujat piirsivät ohjaajan opastuksella kuvia, joiden pohjana käytettiin tunnetilan muutosta. Eli aluksi virityttiin kiitollisuuden tunteeseen omassa elämässä ja sen jälkeen lähdettiin piirtämään näitä asioita paperille ohjaajan erityisen tekniikan mukaan. Piirustustapa rentouttaa mielen ja nostaa yleensä omaa tunnetilaa tai vapauttaa esimerkiksi ärtymyksen tai jumin tunnetiloja. Kuvat sisältävät näitä merkityksiä kuvan piirtäneelle ja niiden ei ole tarkoituskaan avautua katsojalle muuta kuin niin, että huomaa kuvien harmonian ja erilaisten kuvioiden yhdistymisen sekä viivamaailman soljuvuuden kuvissa.

Mindfull Drawing Clubin ohjaaja ja osallistujat olivat tyytyväisiä päästessään osallisiksi taidenäyttelyä. Se nosti heidän kerhokokemuksensa uudelle merkitykselliselle tasolle ja he saivat näkyväksi tulemisen kokemuksen töidensä avulla. Näkyväksi tuleminen on myös yksi vertaisohjaajuuden tavoitteita. Eli tullaan näkyväksi sen työn kanssa, jota tehdään, mikä vaatii rohkeutta ja uskallusta ja piilosta esille tulemista, sillä sen myötä voi tulla esimerkiksi arvostelun kohteeksi.

Yhteisteoksen nimi oli: "Valoni ja varjoni hyväksyen"

Tekniikka: Paperi, tussit, puuvärikynät.

Kuvaus: Tässä abstraktissa piirroksessa ympyrät ja viivat kuvaavat piirtäjän omia valoja ja varjoja- puolia, jotka joko tuodaan esiin tai jätetään sivuun. Hyväksymällä varjot, valo meissä vahvistuu ja kaikki yhdistyy harmoniseksi verkostoksi, jossa kaikki on tasapainossa.

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

KULTTUURIVOIMALA
Culture Power Station ry